

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Quæstio I. An sit duplex Iudicium, particulare & universale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

Christo quidem Deo homini, sed secundum divinam naturam, adeoque humanitatem concretim expressam per communicationem idiomatum. Neque alio sensu fragilitatis nostrae substantia est collocata in gloriae paternae dexteram hoc modo acceptam.

122.
Alius sensus, quo festo ad dexteram convenit Christo quam homini, declaratur.

Alio tamen sensu potest convenire Christo, etiam secundum humanam naturam, sedere ad dexteram Patris; quatenus id significat assumptionem ad bona potiora Patris, excellentiorem scilicet super omnes creaturas beatitudinem ac gloriam, nec non regiam ac iudicariam potestatem sub Patre, cui scilicet sit praeter omnibus proximus. Quo modo rex in medio super excelso throno collocatus ascisceret sibi assidentem ad dexteram; velut primo & honoratissimo post regem loco. Et satis consonat contextus Symboli, ubi in antecedentibus & sequentibus est sermo de Christo qua homine. Sic etiam apte intelligitur, quod sub canone Missae in festo Ascensionis legitur: *Vitam sibi fragilitatis nostrae substantiam in gloriae suae dexteram collocavit.* Quod secundum rem contigit in die Ascensionis, quo Christus homo secundum animam

beatus etiam in via, at secundum corpus a die Resurrectionis beatus, cepit corporalem & quietam etiam loci possessionem cum augmento gloriae accidentalis.

Utrovis autem modo explicetur, est Christo proprium cum exclusione creaturarum. *Ad quem enim Angelorum dixit aliquando: Sede a dexteris meis?* inquit Apostolus ad Heb. 1. Nulla namque etiam angelica creatura est in aequalitate, aut tam excellenti super omnes creaturas possessione gloriae paternae, potestatisque regiae ac iudicariae. Quamvis omnes sancti potentur quietam possessione aeternae felicitatis, & cum Christo eidem subjecti suo modo regnabunt, nec non perfectiores praesertim participabunt iudicariam aliquam potestatem, sed longe infra Christum. Quod verò *Matth. 20.* Filii Zebedaei seu mater eorum nomine postularint sessionem ad dexteram & ad sinistram Christi; & Christus responderit illam dandam iis, quibus haec dignitas a Patre parata foret; nil obstat: cum ibi sit sermo de primo & secundo dignitatis post Christum loco in gloria, non autem de sessione ad dexteram Patris.

DISPUTATIO QUINTA.

De Adventu Christi ad Iudicium.

QUIA in Symbolo Fidei post Ascensionem Christi in caelum subditur articulus de Adventu Christi ad Iudicium, idemque complet ultimam aeternam actionem Christi seu actionem eius circa homines in hoc mundo, neque operae pretium apparet de Iudicio, praesertim universali, postmodum instituire peculiarem Tractatum, convenienter hic de eo, idemque antecedentibus & consequentibus tractabitur.

QUESTIO I.

An sit duplex Iudicium, particulare & universale?

I.
Datur Iudicium particulare singulorum.

Dico I. Datur Iudicium particulare, quo singulorum animae post egressum a corporibus iudicantur, sententiamque aeternitatis accipiunt. Est indubitatum apud omnes Theologos, immo videtur de fide, ut notat Suarez d. 52. sect. 2. Et patet ex eo, quod fides (ut alibi dictum est) tradat animas defunctorum purgatione non indigentes mox frui caelestis gloriae, animas autem impiorum mox descendere in infernum ad penas, animas denique iustorum purgandas interim detineri poenis purgatorii, etiam (ut indubitata itidem habet doctrina) de aeterna gloria securissimas. Quae omnia aper-

te supponunt sententiam Iudicis retributoriam praemii vel condemnationis ad poenam. Confirmatur ex *Ecclesi. 11.* *Facile est coram Deo, in die obitus retribui, et unicuique secundum vias suas.* In fine hominis denudatio operum illius; quia videlicet Deus ista conscientiae tunc manifestabit, & cognita causa, laetaque sententia retributionem praemii vel supplicii faciet. Huc etiam iuxta Quosdam facit illud Apostoli ad *Heb. 9.* *Statutum est hominibus semel mori; post hoc autem iudicium.* Quod tamen Plures intelligunt de Iudicio universali. Consonant quoque Patres, Augustinus, Gregorius & alii; & plurimae historiae probatae.

Dico II. Exercetur iudicium particulare statim in primo instanti, quo verum est dicere de quolibet; Jam non est. Ita communiter Doctores. Ratio est: quia non est cur ulterius differatur; & aliunde Fides docet animas mox a morte affici gloria aut poena. Ante mortem autem homo adhuc est in via, seu statu merendi & demerendi.

Nec obstant quaedam visiones seu historiae, quarum nonnullae indicant quosdam accipere sententiam damnatoris, dum adhuc vivunt. Nonnullae e contra quosdam accipere illam dudum post, ut historia famosa Doctoris Parisiensis (quam refert Antoninus & alii) e cuius corpore in secre-

Quaest. I. An sit duplex Judicium particulare & universale. 95

tro jacente unâ die prodibat vox dicens: *A-*
cusatus sum; alterâ verò: Judicatus sum; tertiâ
denique die: Condemnatus sum.

Non obstant (inquam) nam istis indica-
tur veritas Catholica de Judicio particulari,
etsi non quoad modum & ordinem. Et pri-
mâ quidem ostendunt quosdam homines
perditissimâ vitæ in extremis constitutos,
& à gravante conscientia cruciatos; divinâ
que permissioe in desperationem lapsos,
dedisse iudicia quædam imminenti iudicio
quod effugere nequibant. Doct̃or verò Pa-
risiensis (cujus tamen historia in recentiori-
bus Breviariis ex Officio S. Brunonis ex
ordinatione Sedis Apostolicæ, seu S. Con-
gregationis expuncta est) mox à morte sen-
tentiam damnationis acceperat, etsi ab ip-
so non statim, sed cum temporis intervallo
opportunè & palam coram solemnî populi
conventu propalatam, unde terror divini
iudicii, & per S. Brunonem orta est occa-
sionaliter vitæ anachoreticæ restauratio.

Nihilominus Conclusio est intelligen-
da regulariter: in iis enim qui resuscitantur
extraordinariè ad vitam mortalem differ-
tur iudicium, quousque in iis deinceps sic
non resuscitandis per mortem ultimus vitæ
(quam prior mors non stabilis tantùm sus-
penderat seu interruperat) terminus adve-
nerit.

Notandum verò iudicium hoc peragi
spiritualiter seu per locutionem spiritua-
lem utpote concernens animam separatam,
neque ad illud moram temporis esse neces-
sariam, sed Deum faciliè id peragere in in-
stanti: etsi post illud mora aliqua brevis in-
tercurrat in motu locali animæ iudicatæ ad
locum præmii vel supplicii. Unde etiâ
credibile est ipsum peragi circa animam in
loco egressû, uti in instanti egressû. Idque
est facile & caret inconvenienti. Sic quoque
non erit excogitandus frustraneus raptus
animæ ad cælum (quod insuper non quadrat
damnandis aut adhuc purgandis) aut lo-
cum distitum, ibi sistendæ coram tribunali.

Is denique qui exercet iudicium indubiè
Deus est, sic ut ante Incarnationem Christus
homo, utpote necdum existens, nequidem
concurreret tamquam iudex. Immo etsi
huic in ipsâ Incarnatione data sit omnis
potestas iudiciaria veluti annexa Unioni
hypostaticæ; tamen usque ad mortem non
fuit eâ usus, qui non venerat in carnem
mortalem iudicare; sed iudicari. Post glo-
riosam tamen resurrectionem, aut etiâ
fortè mox post mortem cœpit exercere ip-
se quoque Christus homo (cui omne iudi-
cium Pater dedit *Ioan. 5.* & omnem pote-
statem in cælo & in terra *Matth. 28.*) hanc
iudiciariam potestatem; cujus nimirum u-
sui deinceps nil obstat. Ad quod non est
necessaria præsentia realis humanitatis
Christi in loco animæ iudicandæ; sed suffi-
cit hanc elevari ad audiendam seu intelle-

ctualiter percipiendam sententiam Christi
Iudicis.

Putant nihilominus Nonnulli Christum
in specie humana appariturum cuique ani-
mæ iudicandæ in tempore seu instanti par-
ticularis iudicii ad solatium bonorum, &
terrorem malorum: tum quia id apparet
congruum estque Christo facile: tum quia
sic apparebit in iudicio universali. De quo
deinceps agendum pluribus.

D I C O III. Futurum præterea est iudi-
cium universale. Est clarissimum ex *Matth. 25.*
Act. 17. 2. Petri 2. & plurimis aliis Scrip-
turæ locis. Item ex *Symbolis fidei*, *Apostolo*
scilicet, *Nicæno* & *Athanasii*. Neque est
res magis in confesso apud Patres, Theolo-
gos & universos Fideles. Rationes porrò
instituenti universale iudicium sunt. Tum
ut divina misericordia & iustitia (quæ hic
interdum, aut multis non ita manifesta est,
vel etiam quandoque deluditur) coram to-
to mundo manifestè appareat. Tum ut to-
tus homo, etiam secundum corpus (quod
quarundamque præter meritum honorificè se-
pulturæ, quandoque infelictum abjicitur,
eritque particeps gloriæ aut poenæ) iudice-
tur; cum in iudicio particulari sola fuerit
anima iudicata. Tum ut Filius Dei, qui in
primo adventu humilis & instar rei iudi-
candus apparuit, in secundo adventu clari-
ficandus appareat in maiestate & gloria,
palamque iudicaturus omnes; etiam illos,
à quibus injustè fuerat iudicatus. Tum ut
electi, qui hic plerumque apparuerunt con-
temptibiles, publico atque etiam divino te-
stimonio honorentur, ac è contrâ con-
fundantur impii, qui hic in pretio habi-
ti ceteros deprefferunt; juxta illud *Sap. 5.*
Hi sunt quos aliquando habuimus in derisum & in
similitudinem improperii &c. Ecce quomodo com-
putati sum inter filios Dei. Tum quia opera ju-
storum aut impiorum, quæ quodammodò
post mortem manent, sive in hominum æsti-
matione & famâ, sæpè veritati contrariâ,
sive in effectu, prout bene vel malè verbo,
scripto aut exemplo præverunt, de quibus
durante hoc sæculo perfectum manifestum-
que iudicium, haberi non potest; hæc, in-
quam, meritò subdi debent novissimo Dei
Iudicio, quo hæc omnia in veritate manife-
stentur, non sine augmento saltem acci-
dentali gloriæ sive poenæ; atque ita super
illis cum sæculo finiendis generaliter ferat
iudicium.

Circa iudicium porrò universale consi-
derari possunt quædam illud antecedentia,
quædam illud concomitantia, sive ad ejus
formam vel integritatem spectantia, quæ-
dam denique idem consequentia. De qui-
bus in particulari agendum restat.

QUÆ

Sua ex-
plicatur.

Conclusio
tamen in-
telligenda
est regula-
riter, &
quæ.

3. Iudicium
hoc per-
agendum
spirituali-
ter, non re-
quirit rem-
poris moram.

Apparet
in loco obi-
tatis.

4. A Deo.

Post resur-
rectionem
verò Christi
ab ipso.

Cujus ta-
men realis
in loco iudic-
andæ præsentia
non requi-
ritur.

Es si fortasse
in specie
humana
anima
iudicanda
etiam re-
probæ appa-
reat.

Futurum
est iudicium
universale.

Rationes, ob
quas sit ser-
vandam.